

PENZIÓN PRE SENIOROV DOMINIK VO VEĽKEJ LEHOTE

V auguste tohto roku bol daný do prevádzky Penzión pre seniorov Dominik vo Veľkej Lehote, neďaleko Novej Bani. Cieľom investora bolo vytvoriť zariadenie, ktoré by zohľadňovalo špecifické požiadavky seniorov na dôstojný život v starobe. Pre aplikáciu moderných opatrovateľských metód, spolu s komplexným a individuálnym prístupom k seniorom, navrhli a vybudovali bezbariérové zariadenie, ktoré je svojim dispozičným a prevádzkovým riešením predpokladom pre udržanie čo najvyššej kvality života ľudí v starobe.

Zariadenie je postavené v lokalite bývalej materskej školy. Neďaleko areálu je z jednej strany budova školy a z druhej kostol. V areáli, ktorý je z bezpečnostného hľadiska celý oplotený a monitorovaný kamerami, je okrem domu sociálnych služieb veľká ovocná záhrada, popretkávaná pešími chodníkmi, altánok na posekanie aj s vonkajším grilom, jazierko a malý typický dedinský domček. Celý areál je riešený bezbariérový s cieľom, aby sa mobilní klienti mohli voľne po areáli pohybovať a aby sa cítili ako doma. Malý dedinský domček je zariadený ako tradičný dedinský

Autori architektonického riešenia:	
Ing. Karel Turek	
Hlavný projektant:	
INGPOS, s. r. o.	
Hlavný zhotoviteľ:	
UNISTAV NB, s. r. o.	
Stavebník:	
DOMINIK, n. o. (Non-Profit Organization)	
Investičné náklady a DPH:	
2,30 mil. €	
Stavebné náklady s DPH:	
2,1 mil. €	
Lehota výstavby:	
03/2008 - 05/2010	

dom a je prístupný pre všetkých klientov. V domčeku je tiež sklad ovocia a zeleniny, funkčná pec na pečenie chleba a priestory na odkladanie náradia, potrebné na práce v záhradke. Neďaleko domčeka sa budú voľne pohybovať domáce zvieratá. Celé zariadenie bolo navrhnuté a zrealizované tak, aby evokovalo pocit domova, aby klienti nemali pocit izolovanosti od bežného života a aby sa aj oni, ak im to zdravotný stav dovoľuje a majú energiu a chuť, zapojili do aktivít pri prevádzke zariadenia (zber ovocia, pečenie chleba, opatera domácich zvierat).

Dispozično-prevádzkové riešenie
Budova je prístupná cez hlavný vchod, ktorý je situovaný od ulice. Z tejto časti je prístup aj do ordinácie

lekára. Nachádza sa tu aj malá lekárňa a kademníctvo. Všetky tieto zariadenia sú súčasťou hlavnej budovy. Vstup do nich je bezbariérový a slúžia nielen klientom zariadenia, ale aj ostatným obyvateľom obce. Z tejto strany budovy sú umiestnené aj ďalšie zariadenia pre zámerie a fungovanie zariadenia ako je kotliňa, práčovňa, manglovná a miestnosť pre údržbu.

Hlavná budova s priestraným nádvorím, orientovaným do záhrady, je jednoposchodová a má tri farebne odlišené celky, tzv. bloky. Ide o žltý, modrý a zelený blok, pričom práve tieto tri základné farby majú pomocť klientom v lepšej orientácii po zariadení. Znamená to konkrétne, že napríklad v žltom bloku sú podlahy a stropy v kombinácii žltej farby, rovnako ako obklady a dlažby v sociál-

nych zariadeniach a v zariadeniach izby. Senior pri pohybe po budove sa vie, vďaka farebnému odlišeniu, jednoducho orientovať a nezabúdi. V jednotlivých blokoch sú jednopostelové alebo dvojpostelové izby, ktoré sú vybavené zohľadňovateľnými posteľami, nočnými stolíkmi s lampou, stoličkami, konferenčnými stoličkami, skriňami, vešiakovými stenami. Podlaha je z vysokokvalitného kaučukového materiálu. Parapety sú znížené, aby klient v každej polohe videl okolitú prírodu, aby najmä imobilný klient mohol cez okná pozorovať život vonku. Súčasťou izieb sú i komfortné sociálne zariadenia vrátane WC, sprchovacieho kúta, madiel, zrkadiel a skriniek na hygienické potreby. Všetky izby sú bezbariérové a vybavené komunikačným systémom Sestra - Pacient. Každá izba má vlastný televízor a internet. Celkovo je možné v zariadení umiestniť 38 seniorov.

V zariadení sú tri spoločenské miestnosti. Každá je iná, s rôznou kapacitou a v každej je umiestnený aj kozub. Spoločenské miestnosti sú určené na stretávanie sa mobilných klientov, na rozvíjanie sociálnych kontaktov, prípadne na realizáciu ručných prác. V najväčšej spoločenskej miestnosti, ktorá je umiestnená na prízemí sa budú spoločne organizovať oslavy, prežívať sviatky, premiatť filmy a tiež sa tu budú slúžiť omše v prípade nepriaznivého počasia. Túto miestnosť je možné využiť aj na akcie usporiadané obcou alebo jednotlivcami (svadby, oslavy narodenín), keďže v jej nadväznosti sú aj prípravné miestnosti. V týchto miestnostiach sa môžu klienti stretávať aj so svojimi

návštevmi. V zariadení majú aj vlastnú kuchyňu s kapacitou až 200 jedál denne. Kuchyňa, ktorá je vybavená modernými kuchynskými zariadeniami, zabezpečuje stravu aj pre neďalekú školu a škôlku. V nadväznosti na kuchyňu je malá jedáleň, určená pre mobilných klientov. Stravu dopravuje personál obslužným výťahom.

Maličkosti, na ktoré sa nezabudlo
Seniori majú svoje zvyklosti a návyky, ktorých sa na staré kolena neradi zriekajú. V tomto zariadení na to už vopred pamätali. Ide napríklad o pocit bezpečia a súkromia. Každý klient si môže svoju izbu zvnútra aj zvonka zamknúť, ale personál môže generálnym kľúčom kedykoľvek izbu v prípade potreby otvoriť. Všetky izby sú bezbariérové, ale sú zároveň vybavené padacím prahom, vďaka ktorým nemajú seniori pocit prievanu v izbách. Ďalším prvkom, ktorý je dôležitý nielen pre starších ľudí, je mať vlastnú kúpeľňu. Tu sa na to pamätalo a naozaj všetky izby majú vlastné kúpeľne. Navyše, pre imobilných klientov je v nadväznosti na izby, kde budú umiestnení, situovaná veľká kúpeľňa s veľkou vaňou, v ktorej sú dobré priestorové podmienky pre manipuláciu s imobilným klientom. Celé zariadenie je 24 hodín denne monitorované a senior môže kedykoľvek privolať pomoc. Na chodbách sú svetelné spínače, aby seniori nemuseli hľadať vypínače a všetky komunikačné prvky sú vybavené madlami. Zároveň v izbách sú zásadne osadené na dostupných miestach a v takej výške, aby boli pre seniorov a personál bez pro-

blémov dostupné. Všetky izby majú dverné zárubne dostatočne široké, aby v prípade potreby bolo možné prepravovať klienta aj na vozíku.

Nielen bezbariérové, ale aj priateľské

Investor zariadenia bol motivovaný snahou vytvoriť nielen bezbariérové prostredie v zariadení a jeho okolí, ale najmä prostredie priateľské pre klientov aj pre personál. Personál má tiež vytvorené podmienky pre maximálne zodpovedný prístup ku klientom. Má svoje vlastné sociálne zariadenia a to sa týka ako odborného zdravotného personálu tak aj pomocného personálu. Investor pri koncipovaní zariadenia myslel nielen na klientov a personál ale aj na životné prostredie. Kotel, ktorý zabezpečuje vykurovanie zariadenia je na drevené pelety s ekologickým spaľovaním. Zariadenie má na streche osadené slnečné kolektory na zabezpečenie ohrevu teplej vody. Zároveň sú v areáli 2 studne, z ktorých jedna je na zabezpečenie pitnej vody, ktorej je v obci nedostatok.

Namiesto záveru...

Každý človek má právo na dôstojný život. Podľa slov nemeckého filozofa Jaspersa má človek domov tam, kde sa cíti dobre. Táto myšlienka sa stala aj lajtmotívom pri navrhovaní zariadenia Dominik. Zariadenie je navrhnuté účelne, s citom pre potreby seniorov a so snahou zabezpečiť im plnohodnotný život v starobe.

Prípravila D. Laliková

Foto a vizualizácia: Dominik, n. o.

